

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl samosoudkyní JUDr. Magdalenou Ježkovou ve věci

žalobce: J. N.

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra České republiky**, IČ 00007064
odbor azylové a migrační politiky
Nad Štolou 936/3, 170 34 Praha

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 6. února 2020, č. j. OAM-1092/ZA-ZA11-ZA20-2019,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobce napadl žalobou ze dne 16. 3. 2020 rozhodnutí Ministerstva vnitra ČR, odboru azylové a migrační politiky (dále jen „žalovaný“ nebo „správní orgán“) ze dne 6. 2. 2020, č. j. OAM-1092/ZA-ZA11-ZA20-2019, kterým ústřední správní orgán zamítl jeho žádost o mezinárodní ochranu jako zjevně nedůvodnou podle § 16 odst. 2 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“).

II. Žalobní argumentace

2. Žalobce předně upozornil, že ze strany správního orgánu došlo k porušení základních zásad správního řízení. Žalovaný pochybil, když řádně nezjistil skutkový stav a nepřihlédl ke všem rozhodným okolnostem, což mělo za následek nesprávnou aplikaci příslušného ustanovení zákona o azylu. Dle názoru žalobce chybí vazby mezi rozhodnutím a podklady pro něj.
3. Důvodem žádosti žalobce o mezinárodní ochranu v České republice byl strach z pronásledování soukromými osobami, přičemž žalovaný pochybil, když nevyhodnotil jako novou skutečnost gradaci výhružek, nastalých po podání žádosti. Tvrzení žalovaného, že se žalobce mohl se svým problémem obrátit na státní orgány země původu, bylo třeba zasadit do společenského kontextu žalobcova pronásledování a ohrožení, kdy pronásledování žalobce přímo souviselo s nesouhlasem otce jeho tehdejší manželky s jejich vztahem. Ten žalobce opakovaně vyhledával. Rovněž nebylo zohledněno, že bývalá manželka je muslimského vyznání, zatímco žalobce je vyznání pravoslavného.
4. Přestože je Gruzie zařazena na seznam bezpečných zemí, nebylo postaveno najisto, že ochrana je poskytována i původcům společensky vybočujícího chování, kterým je uzavření nábožensky smíšeného sňatku. Takovýto svazek bez posvěcení rodičů je v Gruzii stále vnímán jako nežádoucí. Žalovaný si tedy měl zjistit přesné údaje o krevní mstě či vraždě ze cti ve vlasti žalobce a dále se zabývat tím, do jaké míry je možné před touto konkrétní hrozbou vyhledat v zemi původu účinnou pomoc. Skutečnost, že právní rámec poskytuje domnělou ochranu takovýmto osobám, ještě neznamená, že je tato ochrana poskytována i skutečně. V případě uvedeného „nevhodného“ chování nelze pouze mechanickým odkazem na normy daného státu tvrdit, že se měl žalobce možnost obrátit na vnitrostátní orgány. Tím, že se uvedeným žalovaný nezabýval, zatížil své rozhodnutí vadou nepřezkoumatelnosti, proto považuje žalobce napadené rozhodnutí za nezákonné.
5. Obavy žalobce byly natolik silné, že ho donutily opustit zemi. Předtím však již pociťoval konkrétní následky pronásledování. Správní orgán se ovšem nezabýval otázkou kauzálního nexu a odmítl tak zkoumat možnosti aplikace § 12 a § 14 zákona o azylu.
6. Ustanovení § 16 odst. 2 zákona o azylu předpokládá zamítnutí žádosti v případě, že je zcela nedůvodná, konkrétně v takových případech, kdy žadatel o mezinárodní ochranu pochází ze státu, který Česká republika považuje za bezpečný, neprokáže-li žadatel, že v jeho případě stát za takovou zemi považovat nelze. Žalobce dle svého názoru podal ucelenou a souvislou výpověď v souvislosti s nebezpečím, které mu hrozí v zemi původu, žalovaný však nezhodnotil veškeré okolnosti, které žalobce v řízení sdělil. Pro žalobce je nepochopitelné, že se správní orgán jeho žádostí nezabýval a bez meritorního přezkoumání ho vystavil riziku návratu domů.
7. Při využití § 16 azylového zákona je třeba poměřovat míru přiměřenosti následků takového rozhodnutí pro osobu žadatele. To však žalovaný neučinil, čímž došlo k zásadnímu zásahu do procesních práv žalobce. Rozhodnutí, které nebere v potaz subjektivní obavy žadatele o mezinárodní ochranu, vykazuje znaky svévole.
8. Závěrem žalobce uvedl, že dle definice uvedené v Úmluvě o právním postavení uprchlíků v sobě termín „obavy“ nese subjektivní aspekt hodnocené osoby. Výraz „opodstatněné

obavy“ tak obsahuje subjektivní i objektivní aspekt a při hodnocení opodstatněnosti obav musí být hodnoceny oba dva. Ke stejnému závěru dochází i Příručka UNHCR k postupům pro určování právního postavení uprchlíků. Tato vyvozuje, že stanovení právního postavení uprchlíka bude vyžadovat spíše vyhodnocení vyjádření žadatele než úsudek o zemi původu. Vyhodnocení subjektivního aspektu je neoddělitelné od posouzení osobnosti žadatele. To však žalovaný zcela pomíjí.

III. Vyjádření žalovaného

9. Žalovaný ve vyjádření k žalobě zopakoval svůj závěr, totiž že žalobce neprokázal, že na Gruzii není v jeho případě možné nahlížet jako na bezpečnou zemi původu.
10. Dle žalovaného žaloba sestává pouze z lichých, obecných a ničím nepodložených námitek. Spor se soukromou osobou by měl žalobce nejprve řešit s příslušnými státními orgány své země. Tak však neučinil. Zkoumání dopadů uzavření nábožensky smíšeného manželství není dle názoru žalovaného předmětem řízení o azylu. Gruzie je na seznamu bezpečných zemí původu díky naplnění zákonem stanovených požadavků, žalobcem požadovaná zkoumání nejsou důvodná. Závěrem žalovaný upozornil na zjevně převzaté části žalobního podání, které nemají souvislost s projednávanou věcí.
11. Žalobu navrhl zamítnout.

IV. Posouzení věci krajským soudem

12. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí podle části třetí hlavy druhé dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) a po prostudování obsahu správního spisu v kontextu s žalobními námitkami pak usoudil následovně.
13. Ze skutkových okolností projednávané věci je zřejmé, že žalobce podal dne 3. 12. 2019 žádost o udělení mezinárodní ochrany. Dne 6. 12. 2019 žalobce sdělil, že je státním příslušníkem Gruzie, vyznává pravoslavné křesťanství a nemá žádné politické přesvědčení. Je rozvedený a má jedno nezletilé dítě. Z Gruzie vycestoval letecky do Prahy dne 23. 8. 2019. Žalobce již v roce 2018 pobýval v Polsku a v Německu, kde požádal o mezinárodní ochranu. Tuto žádost však vzal zpět a následně se navrátil do země původu.
14. K důvodům opuštění vlasti žalobce sdělil, že v zemi původu byl pronásledován otcem jeho bývalé manželky, který nesouhlasil se sňatkem dcery, muslimky, s žalobcem, pravoslavným křesťanem. Z tohoto důvodu mu tchán vyhrožoval, došlo k slovním potyčkám i pořezení žalobce nožem. Pronásledování otcem bývalé manželky bylo i důvodem k rozvodu. S těmito problémy se žalobce nikdy neobrátil na vnitrostátní orgány v zemi původu. Žalobce rovněž uvedl, že tchán ho vyhledal i v Polsku, což bylo důvodem pro návrat do vlasti. Jiné potíže žalobce v zemi původu neměl, ve vlasti nikdy nebyl trestně stíhán ani neměl problémy kvůli své rase, národnosti, náboženství, pohlaví, příslušnosti k sociální skupině a politickému přesvědčení.
15. Na základě takto zjištěného skutkového stavu věci dospěl krajský soud k následujícím právním závěrům.
16. Jak plyne z § 16 odst. 2 zákona o azylu: „Jako zjevně nedůvodná se zamítne i žádost o udělení mezinárodní ochrany, jestliže žadatel o udělení mezinárodní ochrany přichází ze státu, který Česká republika považuje za bezpečnou zemi původu, neprokáže-li žadatel o

udělení mezinárodní ochrany, že v jeho případě tento stát za takovou zemi považovat nejde.“

17. Dle § 2 odst. 1 písm. k) zákona o azylu je „bezpečnou zemí původu stát, jehož je cizinec státním občanem, nebo v případě osoby bez státního občanství stát posledního trvalého bydliště, 1. ve kterém obecně a soustavně nedochází k pronásledování, mučení nebo nelidskému nebo ponižujícímu zacházení nebo trestům a k hrozbě z důvodu svévolného násilí v případě mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, 2. který jeho občané nebo osoby bez státní příslušnosti neopouštějí z důvodů uvedených v § 12 nebo 14a, 3. který ratifikoval a dodržuje mezinárodní smlouvy o lidských právech a základních svobodách, včetně norem týkajících se účinných opravných prostředků, a 4. který umožňuje činnost právníkům osobám, které dohlíží nad stavem dodržování lidských práv.“
18. Dle § 16 odst. 3 zákona o azylu: „Jsou-li důvody pro zamítnutí žádosti o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodné, neposuzuje se, zda žadatel o udělení mezinárodní ochrany splňuje důvody pro udělení azylu podle § 13 a 14 nebo doplňkové ochrany podle § 14b. Jsou-li důvody pro zamítnutí žádosti o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodné podle odstavce 2, rovněž se neposuzuje, zda žadatel o udělení mezinárodní ochrany neuvádí skutečnosti o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 nebo že mu hrozí vážná újma podle § 14a.“
19. K uvedenému krajský soud doplňuje, že bezpečnost dané země se neposuzuje ad hoc, ale dle vyhlášky č. 328/2015 Sb., kterou se provádí zákon o azylu a zákon o dočasné ochraně cizinců, ve znění pozdějších předpisů, jehož § 2 bod 7 pak stanovuje, že Gruzie, s výjimkou Abcházie a Jižní Osetie je považována Českou republikou za bezpečnou zemi. Nad rámec pak žalovaný do správního spisu založil i Hodnocení Gruzie jako bezpečné země původu z dubna 2019.
20. V projednávané věci se soud zabýval zejména posouzením námítky žalobce, která směřovala do nedostatečného zjištění skutkového stavu, resp. nezohlednění jeho faktické situace.
21. Na pojmu „bezpečná země původu“, vymezeném v § 2 odst. 1 písm. k) zákona o azylu, spočívá ustanovení § 16 odst. 2 citovaného zákona. Osoby pocházející z bezpečných zemí původu nelze bez dalšího považovat za osoby vyžadující ochranu. Specificky tak nedochází ke zkoumání důvodů pro udělení azylu a doplňkové ochrany, ale toliko k posouzení, zda daná země podmínky definice „bezpečné země původu“ splňuje. Nicméně není vyloučeno, aby konkrétní osoba prokázala v průběhu azylového řízení opak, tedy že v jejím individuálním případě dochází k porušování mezinárodních azylových zásad. Pro takové prokázání musí předložit závažné důvody, kterými zpochybní pro svůj konkrétní případ existenci jednotlivých charakteristik bezpečné země původu podle § 2 odst. 1 písm. k) zákona o azylu. Jen tak může dojít k vyvrácení uvedené domněnky, v důsledku čehož označení země původu jako bezpečné pak již není směrodatné.
22. Žalovaný byl proto v dané věci pro závěr o zamítnutí žádosti žalobce s ohledem na zjevnou bezdůvodnost povinen dle § 16 odst. 2 zákona o azylu prokázat, že Gruzii lze považovat za bezpečnou zemi původu. Vzhledem k tomu, že uvedená prováděcí vyhláška k zákonu o azylu Gruzii výslovně zmiňuje, byla procesní situace správního orgánu o to jednodušší, že nemusel zkoumat naplnění jednotlivých znaků vymezených v § 2 odst. 1

písm. k) zákona o azylu, ale mohl rovnou přistoupit ke konstatování, že byly naplněny podmínky bezpečnosti Gruzie jako země původu žalobce.

23. Z uvedeného je zřejmé, že charakteristickým znakem řízení o udělení mezinárodní ochrany v případě bezpečných zemí původu je zvýšení důkazního břemene a břemene tvrzení ve vztahu k žadatelům, jak plyne i z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2008, č. j. 5 Azs 66/2008-70, dle kterého platí, že: „žadatel o mezinárodní ochranu přicházející z bezpečné země původu musí prokázat, že v jeho konkrétním případě tento stát za bezpečnou zemi původu považovat nelze, což v důsledku znamená, že musí prokázat, že mu hrozí větší riziko pronásledování nebo vážné újmy než ostatním osobám v obdobném postavení. Jak bylo uvedeno výše, obdobné podmínky nejsou u standartních žádostí o mezinárodní ochranu [minimálně, pokud jde o zkoumání podmínek pro udělení azylu podle § 12 písm. b) zákona o azylu] vyžadovány, a tudíž označení určité země za bezpečnou zemi původu v podstatě zvyšuje důkazní břemeno na straně žadatelů o mezinárodní ochranu.“ Dle krajského soud však v posuzované věci žalobce těmito požadavkům v azylovém řízení, ale ani v soudním řízení, nedostál, když nikterak neprokázal tvrzené skutečnosti, tedy že v jeho individuálním případě nelze Gruzii považovat za bezpečnou zemi původu.

24. Krajský soud odkazuje i na výše citovaný § 16 odst. 3 zákona o azylu, který stanoví, že správní orgán v případě zjevně nedůvodných žádostí neposuzuje, zda by žadatel mohl být vystaven hrozbě pronásledování z důvodů uvedených v § 12, splňuje důvody pro udělení azylu podle § 13 a § 14, hrozí mu vážná újma podle § 14a nebo lze užít doplňkové ochrany dle § 14b zákona o azylu. Rozdílně od jiných řízení o mezinárodní ochraně nebyl žalovaný povinen se dalšími důvody pro udělení azylu žalobci zabývat.

V. Závěr a náklady řízení

25. Krajský soud na základě shora uvedeného uzavírá, že napadené rozhodnutí bylo vydáno v souladu se zákonem, proto soud žalobu jako nedůvodnou zamítl (§ 78 odst. 7 s. ř. s.).

26. O náhradě nákladů soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalovaný, který měl ve věci plný úspěch, by měl právo na náhradu nákladů řízení před soudem proti žalobci, který ve věci úspěch neměl. Žalovaný nárok na náhradu nákladů řízení neuplatnil a krajský soud nezjistil, že by mu nějaké náklady nad rámec jeho úřední činnosti vznikly.

Poučení:

Toto rozhodnutí nabývá právní moci dnem doručení účastníkům (§ 54 odst. 5 s. ř. s.).

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje,

v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Hradec Králové 18. prosince 2020

JUDr. Magdalena Ježková v. r.
samosoudkyně